

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 27.

W E SRZODĘ DNIA 4. KWIETNIA 1798.

Z Medyolanu d. 5. Marca.

Dzisiaj z rana wyszły Francuzkie wojska ztąd do Como; a inne takie samo mając przeznaczenie już ich tam poprzedziły były. Mówią tu, że generał Serrurier z innym generałem dywizyjnym dzisiaj lub jutro w te same uda się strony. — Według pisanego listu przez generała Berthier do naszego dyrektoryatu, są już granice między Rzeczpospolitą Rzymską i Cysalpińską oznaczone, tak, iż do nas fortece S. Leona i Pesaro należeć będą. Obydwie rzecplite będą z sobą przez pociągniętą linią przez góry między Pesaro i Fanno graniczyć; Rzeczpospolita Cysalpińska musi ustąpić sobie fortece w dobrym stanie obrony utrzymywać. Po rozpuszczeniu korpusu husarów, może dyrektoryat dysponować temi, co się w armii Francuzkiej ofiarowali służyć.

Mówią, że generał Berthier nim z Rzymu wyjechał żądał od dworu Neapolitańskiego wypłacania zaległych, tak nazwanych namiotowych pieniędzy, które daw-

niey co rok stolicy S. wypłacał, i uwolnienia 22,000 w więzieniach siedzących patriotów. Zaległość ta za 12 lat wynosi 144,000 czer. zł.

Z Konstantynopola d. 10. Lutego.

Nikt jeszcze nie pamięta, żeby tu kiedy tak wielkie przygotowania do wojny, jak teraz, czyniono. Fermany rozesłane do wszystkich rządów państwa, wyznaczają zgromadzić się mających liczbę wojsk do 600,000 ludzi. Codzień widzimy przechodzące tędy dywizye wojska idące z Azji do armii Otomańskiej pod Adryanopolem. Do Napoli w Romanii przesłano wielką liczbę wszelkiego gatunku broni, amunicyi, artylleryi, drabin i innych potrzebnych do szturmowania. Zatrudniają się postawieniem w najsłabszym stanie obrony wszystkich fortec w Morei, a szczególnie leżących nad Adryatyckim morzem. W porcie Napoli 11 okrętów liniowych, wiele fregat i innych wojennych statków budować kazano, które jedynie na tym morzu użyte będą.

W porcie Konstantynopolskim z wielką także pracuią usilnością. Dnia 6 t. m. dwa nowe okręty pod okiem zręcznego inżyniera Lebrun zbudowane, na morze spuszczone zostały.

Czynność ta odbyła się w przytomności W. Sultana, całego iego dworu i niezmierney liczby zgromadzonego ludu. Astrolog Porty dał podług zwyczaju znak, i zabito wiele baranów przy odgłosie muzyki wojenney i artylleryi okrętowej i portu, na cześć tey uroczystości. Politycy nasi suszą sobie głowy dla doyscia prawdziwego celu tak ogromnego uzbraiania; wierzyć im się nie chce, aby one iedynie przeciw Pasman Oglu wymierzone bydź miały, wiadomo bowiem, że ten buntownik przestał bydź strasznym, zwłaszcza gdy się porożnił z iednym z najmocniejszych swoich stronników, który go opuścił dla poddania się Porcie. Naypodobniejsze do prawdy mniemanie jest, że w okolicznościach smutnych w iakich się Europa znajduje, dwór nasz chce bydź gotow na wszelki wypadek, i zastanowić każde mocarstwo mogące mieć iakie względem iego kraioy widoki, bądź to podbicia ich, bądź też zamieszania.

Biega pogłoska, że Francuzi offiarowali za pewną kwotę pieniędzy, odstąpić Porcie wszystkich wysp po Wnetach zdobytych. Wątpią aby dwór nasz tę propozycyą przyjął, jeżeli w rzeczy samey uczynioną była.

Książę Ypsilanti powrócił tu nazad. Zaraziła choroba prawie całkiem w Konstantynopolu ustała; ale pożary bardzo częste bywają.

Z Hagi d. 17. Marca.

Rzeczpospolita nasza przykłada się

dzielnie do wyprawy przeciw Anglii. Przeszło 1000 transportowych statkow będzie wystawionych, które w kwietniu pod brzegami Francyi staną. Na wszystkie rybackie statki włożono embargo, tak, że teraz bez ryb morskich zostawać będziemy. Te statki udzielały Anglikom niektórych wiadomości. Na transportowych okrętach, zapewne Batawskie woyska zaambarkowane będą. — Konstytucya nasza tak do brze jest iak zadekretowana, ponieważ jest na dekretowanych d. 25 stycznia zasadach zrobiona.

Z Szwajcaryi d. 18. Marca.

Posłany dyrektoryatowi Francuzkiemu względem ostatnich potyczek przez generała Schauenbourg rapport, jest w tych zawarty wyrazach:

” Obywatele Dyrektorowie! W ostatniej z Soloturn depeszy donosiłem wam, że z znaczną siłą przeciw Bernu poszedłem. Dnia 14 ventose (4 marca) gdy 5 batalionow, które generał adiutant Boosami kommanderował, z główną armią idącym, postąpiła przednia straż do Schalamen, 16te pół brygady letkiey piechoty do Dettensingen, a główna armia do Lehn. Dnia 15 ventose (d. 5 marca) o godzinie 5 z rana puściliśmy się do marszu; w lesie przed Schalamen natrafiliśmy na nieprzyjaciela, gdzie wszczął się z ręczney broni między 14 pół brygadą i Berneńskiem woyskiem, które armaty przy sobie miało ogień. Natychmiast kazałem dwie armaty i iedną haubicę do przedniej straży należące przyprowadzić, i po krótkim oporze cofnął się nieprzyjaciel na wzgorki Frauenbrunn, gdzie się mocno opierał, tak żeśmy przymuszeni byli do uczynienia nowych rozporządzeń dla wyruszenia go z

tego drugiego miejsca. Zład poszedł pod Urtaffen i tam się połączył; ale i z tamtąd w krótkce wyruszony został. W dobrym jeszcze dosyć porządku cofnął się, i stanął między skałami i wielkim lodowym lasem, który zasłaniał górę Almaryngen. Położenie to jest prawie nie do wzięcia: wąwóz, którym publiczna droga z Soloturn do Berna idzie, przerzyna go. Z prawej strony miał nieprzyjaciel skały, z lewej las i nie dostępne bagna. Dosyć także był ostrożny, że wielkie poczynił zaręby, przez co publiczną drogę nie praktykowaną uczynił; za temi siedząc zarębami sypał do nas okropny ogień. Cztery naste półbrygady lekkiej piechoty i 89 liniowych wojsk użrte były do zdobycia tego miejsca. Walka przeszło godzinę trwała: szef brygady Ruby, który przednią strażą kommanderował, kazał 3 kompaniom drugiego batalionu 89 półbrygady na skały się udać; jedna kompania z 14 półbrygady i pół batalionu 89 półbrygady brnęły przez bagna dla oskrzydlenia z lewej strony nieprzyjaciela. Wszystkie rozporządzenia tak się szczęśliwie udały, że nieprzyjaciel z przodu i z boku atakowany wszędzie pomieszany został; utracił wiele ludzi, rozpiezchnął się i wszystkich musiał odstąpić armat. Na wzgórkach przed Bernem znowu się zebrał, i tam nastąpiła piąta potyczka. Husary piątego i osmego regimentu, z tak wielką odwagą na resztę uderzyły armat, że gdyby Berno nie było w tym momencie właśnie deputowanych do kapitulowania wysłało, wszystkie te wojska byłyby w niewolę zabrane. Moja przednia straż, która im cofnienie się przecięła, byłaby pierwey w Bernie, nimby bramy zostały zamknięte. Dla miasta Berna na

taką pozwoliłem kapitulacyą iak dla Soloturn. Muszę tu jeszcze dodać, że przednia straż, zawsze się dwiema godzinami przed główną armią biła, i z taką szypkością postępowała, że jazda musiała kłusem za nią spieszyć. Nie mogę jeszcze dokładnie donieść, wieleśmy armat i prochowych wozów zdobyli; ale wszędziegdzieśmy tylko na artylleryą natrafili zaraz była zabraną. Wszelako winien jestem rzecz podziwienia godną wyznać, że wojska, które od 300 lat wojny nieprowadziły, pięć jedna po drugiej wytrzymały potyczek, i ledwie z jednego miejsca wyparte na drugim się ustanowiły. W nocy z 15 na 16 (5 na 6 marca) złączyła się przednia straż jenerał Brune z wojskiem pod moimi rozkazami zostającym. Na drugi dzień rano przybył sam jenerał Brune do Berna i nad całą armią obiał teraz kommandę. Szef brygady Ruby równie waleczny, iako i zręczny officyer, odda wam, Obywatele Dyrektorowie, 16 odebranych Berneńczykom chorągwi. Wszystkie wojska dystygnowały się zwyczajną swoją odwagą. Wyżsi officyerowie i szefowie korpusów, których wam w pierwszej moiej z Soloturn depeszy zalecałem, na nową sobie u mnie pochwałę zasłużyli.

Podpisano *Schauenbourg*.

Jenerał Schauenbourg, rodem z Soloturn, powrócił do tego miasta nazad, a jenerał Brune został się w Bernie, dla ułożenia tamtejszego rządu.

Publiczne kasy, cekhaus, wszystkie bron i wszystkie publiczne własności są w Bernie od Francuzów zajęte. Przeciw wykroczeniom żołnierzy wydał jenerał Brune pod dniem 8 marca ostrą odezwę, a d. 9 kazał przed ratuszem drzewo wolności za-

szczeplić, gdzie sam mowę miał. Prezydent tym czasowego rządu Seckelmeister Frisching odpowiedział mu krótko: "Oto już stoi Twe drzewo wolności; oby tylko zbawienne wydawało owoce! Amen! „ Dnia 10 wysłano 2 deputowanych z Berna do Paryża.

Pod dniem 14 t. m. piszą z Berna: "Zostaliśmy tu wszyscy nie iako w odużeniu. Przestraszeni prawie w spokojnym od kilku wieków posiadaniu wolności, ledwie w nowy porządek rzeczy uwierzyć możemy. Wszystkie kasy są wypłacone, a wszelako powinno Berno co dzień, procz chleba, wina i mięsa 18,000 porcy żywności dla koni dostawić. Mowią nawet, że po zaprowadzeniu nowej konstytucyi, Szwajcarskie miasta otrzymają Francuzkie garnizony na wzor Hollandy i Cysalpińskiej rzeczypospolitey, co największe dla nas za sobą pociągnęłoby zniszczenie, w tak nieurodzajnym i ubogim kraju."

Poniesioną stratę Berneńczyków w różnych potyczkach za niepodległość Szwajcaryi, podają przeszło na 6000 ludzi.

Postanowiony w Soloturn przez generała Schauenburg tymczasowy rząd składa się z 12 osób. — W Zurych kommisya wieyska przyjęła na siebie d. 15 formalnie tymczasowy rząd. — W Schaffhausen mała i wielka rada d. 13 złożyły swoje uzgietowanie, poczym deputowani miasta i wsiow wybrali tymczasowy rząd.

Wszystko do tego zmierza, żeby Szwajcaryi taką samą nadać formę rządu, iak Francuzka, i ten kraj przez to od Francyi zawisłym uczynić.

Obywatel Ochs, z Bazylei, który

wspomniony plan konstytucyi w Paryżu ułożył, został prezydentem zgromadzenia Bazyleyskiego obrany. — Z Bazylei donoszą, że Francuzkie woyska zaczepiają się z Szwajcaryi cofać.

Tym czasowy rząd w Lavis, w Włoskich Szwajcarach, gdy od rzeczypospolitey Cysalpińskiej zapewnienie odebrał, że ona do popełnionych gwałtów przez złoczyńców w kraju Lavis najmniey nie należy, i gdy te hordy w Bilsone swoją główną kwaterę miały, tam się oszańcowwały, i co raz więcej gwałtów na około popełniały, posłał d. 4 t. m. ładem i wodą przeciw nim woyska. Wieś Bilsone była z dwóch stron atakowana i po dwóch godzinnym odporze zdobyta. Rozbojnicy zostali do ucieczki przymuszeni i rozpieczęcheli się: 50 ich złapano, 5 małych armat i 50 namiotow im zabrano. Francuzki kommandant w Como, jenerał Brygady Chevalier przybył d. 10 t. m. w 40 dragonow i z 2 barkami armatnemi do Lavis, uczynił tamteyszen u rządowi największe względem rozboycznych hord oswiadczenie, które z d. 14 na 15 lutego do kraju Lavis wpadły, żądał dokładniejszej onich wiadomości i doniósł mu, że trzech z nich złapał i w więzieniu osadził. D. 14 powrócił do Como nazad.

Z Rzymu d. 5. Marca.

Hersztowie kontrarewolucyi bywają tu wciąż rozstrzelani. Opat Marchetti jest ściśto w zamku S. Anioła zamknięty, i papiery jego zapieczętowane. Między uszlęmi zład znaczniejszymi osobami, znajduią się kardynałowie Lorenzana, Dugnani i Zelada. — Z różnych prowincy te: rażniejszej rzeczypospolitey Rzymskiej przychodzą tu smutne wiadomości o popeł-

nianych tam rozmaitych zdrożnościach, rozpustach i krwawych scenach.

W krotce będzie los liczego tu świeckiego i zakonnego duchowieństwa roztrząsiony; którokolwiek z nich mający im się przełożyć przysięgi, nie zaprzysięże, będzie musiał kray opuścić. — Zbierają teraz konie dla legii z 2000 ludzi składać się mający. Mowią także, że osobne korpus z samey Rzymskiej szlachty uformowane będzie. — Z wszystkich pałaców zdierają brązowe i marmurowe familiow herby, żadnemu nie przepuszczając; herby na pałacu Xcia Breschi, które 2000 sztuków kosztowały, już zniknęły.

Z Rzymu d. 10. Marca.

Zwyczajne co rok nabożeństwo drugiego niedzieli postu, odprawiło się z wielką uroczystością w kaplicy Watykanu; wotywę miał obywatel Bondi, arcybiskup Edeksy, któremu 9 kardynałów asystowało. Tegoż samego dnia na placu, gdzie złoczyńców dawniej wieszano, zaszczerpiono z wielką uroczystością i przy okrzykach ludu drzewo wolności. W wieczor wszystkie przyległe domy były oświecone i przepyszny ball zakończył tę uroczystość. — Piąciu Rzymskich konsułów zatrudniając się ciągle zaprowadzeniem nowego rzeczy porządku.

Mieszkańcy z tamtej strony Tybru skłonili się nakoniec do oddania wszelkiej ostrej i ogniowej broni. Z tym wszystkim nieukontentowanie ludu względem wyboru na urzędy osób, nieustaje; naygórcsi nawet patryoci powstają przeciw niemu i mówią, że się z samych arystokratów składa.

Tu w mieście aresztują ciągle wiele osób; nie dawno aresztowano Xcia Spinel

li, panów Caraffa i Maccaroni, a kardynał Rinocini ledwie się piechotą z Rzymu uratował. D. 8 z rana aresztowano nie spodzianie inie wiedzieć z jakiej przyczyny kardynała Doria, bywszego sekretarza stanu, kardynała prodotaryusza Roverella, sławnego z umiejętności kardynała Borgia, kardynałów Altiani, Carandini i Livizzani, iako też 10 do 12 znacznych prałatów. Osadzono wszystkich w jednym klasztorze, i w krotce nakazano im, żeby się do Civitavechia udali i tam dalszego swego losu oczekiwali. Kardynał Antici obciążony laty i chorobą, wołał raczy w tych okolicznościach godność kardynała złożyć.

Prowincye Ponte, Corvo i Benevento wykrzyknęły wolność, i deputowanych z prozbą o pomoc do jenerała kommanderującego Francuzkiego wysłały. Rozchodzi się pogłoska, że jenerał Francuzki postąpił do Neapolu z oznajmieniem, że woyska Francuzkie muszą wnieść na grunt Neapolitański, ale jedynie przechodząc do wyżey wzmiankowanych mieysć. Przy rozłożeniu nakazane od Francuzów kontrybucyi, włożono na Xcia Borghese 180,000 talerów, a na Xcia St. Croce 30,000. — Kawaler Azzara gotuje się do wyjazdu do Florencyi, skąd zapewne od swego monarchy posłem do Paryża mianowany będzie. — Jenerał Cervoni wyjechał za urlopem na miesiąc. Wewnątrz kommanderujący jenerał d'Allemagne wydał swoje wyroki w składzie całego sztabu, i mówią, że od rzeczypospolitey Lukańskiej pół mil. liw. pożyczki żądał.

Z Ferrary d. 15. Marca.

Na list pasterski przez kardynała Mattei, naszego arcybiskupa d. 19 stycznia

względem wymaganey od niego przysięgi nienawiści tronu, do kommisarza wykonawczego przy departamencie niższego Po, wydany, i nazdany onim przez kommisarza rapport, wydał dyrektoryat wykonawczy rzeczypospolitey Cysalpińskiej pod d. 6. t. m. następujący wyrok: 1) Arcybiskup Ferrary Alexander Mattei Roman stał się niegodnym ufałości rządu, zakazuje mu się przeto odbywania obowiązków służby Boskiej. 2) Zabrania mu się dalszego przebywania w rzeczypospolitey Cysalpińskiej; zaczym po odebraniu niniejszego rozkazu ma we 24 godzin Ferrary, a w 28 cały kraj rzeczypospolitey Cysalpińskiej opuścić. 3) Kommissarzowi wykonawczey władzy przy departamencie niższego Po zaleca się wykonanie niniejszego rozkazu. 4) Środkowey administracyi tego departamentu nakazuje się niniejszym obięcie zaraz wszystkich do biskupstwa należących dóbr, i onemi podług przepisu 11 artykułem ustawy d. 13 Vendemiaire, zarządzać. 5) Kommissarz wykonawczey władzy, środkowa i muniypalne administracye departamentu niższego Po, są niniejszym wezwani, aby każdy w swoim wydziale baczną miał oko, czy duchowni w tym departamencie nauczają obywateli miłości i winney przychyłności do rzeczypospolitey. 6) Niniejszy wyrok będzie drukowany.

Dla zgodności Moscatti, przezyd. dyr.

Mieniem wykonawczego Dyr. Sommariva, sekretarz.

W spomniony arcybiskup stosownie do tego wyroku udał się do Pilsatola mieszcząca w Weneckim. Wielu innych duchownych, którzy niechęcieli takowey przy

sięgi wykonać, są także od dyrektoryatu od swych obowiązków oddaleni.

Z Madrytu d. 28 Lutego.

Mowa którą nowy Francuzki ambasador, obywatel Truguet w czasie pierwszej u króla audyencyi miał, wielkie tu sprawiła wrażenie; jest na Hiszpański przełożona język i w dworskiej gazecie d. 18 t. m. umieszczona była. Truguet oddał, jak słyhać, prywatne pismo od Francuzkiego rządu królowi, w którym ważną mają być odkrycia, dotyczące się Króla Jmć i interesów.

Skarb nasz jest w bardzo niedołężnym stanie. Królewskim rozporządzeniem wszyscy arcybiskupi, biskupi, opaci &c. wezwani są do przystawienia do królewskiego skarbu wszystkiego (nad potrzebę złota i srebra, nie wyłączając od tego i kościelnych sreber, ponieważ te tylko mają być zostawione, które do obrządków religii konieczne są potrzebne. Jest to gatunek pożyczki, którą król od duchowieństwa zaciąga, dając mu w zastaw podatek dziesięć, które król wybiera.

Z Hagi d. 20. Marca.

D. 17 t. m. dekretoowano z wielkimi radości okrzykami: Że zgromadzenie narodowe nowy konstytucyi plan za swoy uznać, i ten ludowi do przyjęcia podany będzie. Dekretoowano także, że członki dyrektoryatu, które tylko tymczasowo postanowione były, teraz stosownie do konstytucyi są obrane. O obydwóch tych dekreтах ma być rządowi Francuzkiemu doniesiono.

Konstytucyyny plan zawiera w sobie 308 artykułów. 5 innych rozporządzeń i 10 dodatkich artykułów. Stosownie do

niego będzie rzeczpospolita Batawów na 3 departamentów podzielona, to jest: Cems, starey Jsfel, Renu, Amstelu, Texlu, Delftu, Dommelu, Skaldy i Mozy, których głównemi miastami będą Leuwarden, Zwoll, Arnheim, Amsterdam, Alkmar, Delft, Herzogenbusch i Middelburg. Najwyższa reprezentacyjna władza składa się z jednego członka na 20,000 dusz, to jest z 90 osób na dwie izby się dzielących, z których druga będzie z 30 członków, a pierwsza z 15 się złożona. Pierwsza stanowi, a druga potwierdza. Do głosowania potrzeba być w rejestrze obywatela zapisanym, mieć 20 lat, przykładać się do kosztów na utrzymanie społeczności i być w rzeczpospolitey ostadłym. Cudzoziemiec nim prawa obywatela nabędzie musi 10 lat ciągle w rzeczpospolitey mieszkać. Ciało prawodawcze co rok odmienia się w trzeciej części. Dyrektoryat wykonawczy składa się z 5 członków, z których jeden się co rok odmienia.

W dotatkach postanowiono, że Xża panujący dawniey religii przez pierwsze 3 lata zwyczajne swoje pensye odbierać będą, i wszystkie publiczne urządzenia ściągające się do rozszerzenia umiejętności do dalszego zostaną się czasu.

Z Paryża d. 15. Marca.

Dyrektoryat mianował wyrokiem swoim, kommanderującego teraz w Szwaycaryi dywizyjnego jen. Brune, kommanderującym jenerałem Włoską armią, a jenerała Schauenbourg kommanderującym jenerałem armią w Szwaycaryi.

Drugim wyrokiem rozporządził dyrektoryat, że Francuzkie woyska znajdujące się w Rzymie i w bywszym kościelnym państwie, iako też te, które się w depar-

tamentach Corcyr, Ithaki, Egeyskiego morza, Golo i Liomone (w Korsyce) i w rzeczpospolitey Liguryyskiej znajdują, część Włoskiej armii składają i do niej należą.

Brygady Szefowie Suchet i Ruby przybyli tu z Szwaycaryi i 29 chorągwi zdobytych przywieźli.

Dnia 18 t. m. przyymie dyrektoryat na publiczney audyencyi odebrane Berneńskim woyskom chorągwie &c.

Stosownie do wiadomości z Rochefort, dziennikarze Richer, Serizy i Isidore Langlois, którzy z tamtąd wyprowadzeni być mieli, uciekli z tamtejszego więzienia.

Listy z Kadyx pod d. 26 lutego donoszą, że Hiszpańska flotta będzie jeszcze 6 liniowemi okrętami z Kartageny i Ferol, i 7 innemi skąd innąd, które śpieszno uzbrajaia, zmocniona.

Gdy nasze woyska pod Bernem zwyciężały, wszczął się w kraju Wodów pod Yverdun bunt. Officyerowie Berneńscy i emigranci dowodzili temu buntowi i mieli 2 armaty przy sobie; lecz w krotce zostali pobici i rozpruszeni.

Jenerałowie nasi w Szwaycaryi przystali już dyrektoryatowi urzędowe rapporta o odniesionych tam zwycięztwach, o których dyrektoryat doniosł przedwczorem obydłom radom w obszernym poselstwie. Na końcu tego poselstwa mowi: "Zwycięztwa w Szwaycaryi, którey wolność i znaczenie będą nazad przywrócone, są bardzo ważne; jest to bowiem razem odniesione nad Anglią zwycięztwo. Zważycie łatwo, Obywatele Reprezentanci, iak Francya względem koalicji spokojną być może, którą Aglia na nowo zawiązać usiłuje, i

ani złota, ani niczego nie oszczędza.,, Rada 500 dekretowała po przeczytaniu tego poselstwa, że Francuzka armia dobrze się oyczynnie w Szwajcaryi zasłużyła. Chętniej przydał, że teraźniejszy wiek powinien się wiekiem Francuzów nazywać.

Rząd Neapolitański zakazał wszystkich gazet Francuzkich w swoim kraju.

Dyrektoriat postanowił kommisją marynarki, która się tyczącemi interesami wyładowania do Anglii zatrudniać będzie. Kommissya ta składa się z kontradmirała Lacroix, z szefa artylleryi Andrieux, admirała Muskeyn i inżyniera Ferfait. Ta nie zależy od amirała marynarki tylko od samego dyrektoriatu i od generała Buonaparte; co 10 dni będzie miała do swego rozrządzenia 400,000 liwrow. Miejsce iey siedzenia będzie w Havre.

Miedzy Szwajcarskimi wojskami złapano i zabito kilku Francuzkich emigrantów.

Z Raształu d. 16. Marca.

Następująca nota wczoray pełnomocnemu ministrowi Cesarowskiemu od ministrów rzeczypospolitey Francuzkiej oddana została. " Pełnomocni ministrowie rzeczypospolitey Francuzkiej mniemali zawsze, że deputacya Rzeszy przekoniona potrzebą stałą i nieodmienną granicy między dwiema mocarstwami, prosto i bez wyjątku przychyli się do żądania, któremu przez namiętność albo interes z uporem sprzeciwiaćby się iedynie można było. Z ukontentowaniem widzą przez konkluzum d. 9 marca (19 ventose) t. m., którego kopią wraz z notą swoją dnia wczorayszego przesłał im pełnomocny minister Cesariski, że nadzieia ich omyloną nie została. Można więc teraz pracować sku-

tecnie około szczęścia ludów, zatrudniając się ustawicznie i bez odwłoki odwróceniem na zawsze nieszczęść wojny, przez prędką pacyfikacyą, której zwrocenie wojsk wewnątrz kraju, pierwszym będzie skutkiem.

Dla przyspieszenia wielkiego tego dzieła, należy nayprzód urządzić sposob uczynienia wynagrodzeń państwu, które na lewym brzegu Renu poniosły stratę. Pełnomocni ministrowie rzeczypospolitey Francuzkiej w sekularyzacyach znajduią tego zasadę.

Łatwo się bowiem deputacya rzeszy przekona, że zasada ta nie mnię jest potrzebna od tey, którą względem granic przyięła. Nie potrzeba tu bezwątpienia przywozić, że nie idzie w tym momencie o ocenienie szkód, które wynagrodzić należy, ani o wskazanie przedmiotów, które na to użyte być mogą. Nie można, i nie potrzeba się trudnić przystosowaniem zasady, aż w ten czas, gdy ta dostatecznie uznana zostanie. Na ten czas to iedynie będzie można (używając wyrazów sameyże deputacyi) oznaczyć potrzebę względem przyłączonych artykułów do noty dnia 3 marca (13 ventose), pomiędzy któremi znajduią się niektóre przyjąć się mogące. W Raształu 25 ventose (15 marca) w roku 6 rzeczypospolitey Francuzkiej.

Z Florencyi d. 10. Marca.

Oyciec S. zachowuje dotąd naysciślejsze w Sienna inkognito, gdzie mu wszystkie winne iego osobie honory oddają. W. Xę offiarował mu już wiele rzeczy, a między innemi karę i cug 6 koni, ale Oyciec S. kazał mu pięknie podziękować i nieprzyjął tego.

D O D A T E K

D O N^{tu}. 27.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W E S R Z O D Ą D N I A 4 K W I E T N I A 1798.

Z Medyolanu d. 8. Marca.

Wczoray wyszły siąd ieszcze woyska Francuzkie do Como, skąd do Szwaycaryi udać się mają; te zaś, które ie poprzedziły weszły dnia wczorayszego, iak mowią, do Lugano żadnego nie doświadczywszy oporu. — Listy z Rzymu pod dniem 2 marca donoszą, że naczelnikow ostatniego spisku w liczbie 85 tegoż samego dnia rozstrzelano. W burzliwym dniu 25 wielu Francuzow, a większa część ieszcze ludu życie utraciła. Mowią, że Francuzkie woyska nie chcą wcale przyjąć jenerała Masseny na naywyższego kommandanta.

Jenerał Berthier zaraz po swoim tu przybyciu, wydał następującą odezwę:

“Dowiaduję się, że zlechętnym podobna się rozgłaszać pogłoski, iakoby w Rzymie rozruchy trwały. Opuściłem to miasto dnia 10 (28 lutego) a mam wiadomości pod dniem 11 (1 marca) rzezpospolita Rzymska zaprowadza porządek, nie tylko z wielkim ukontentowaniem Rzymu, ale nad to ieszcze wszystkich bywshych krajow kościelnych. Jest tam w

prawdzie nieiakie poruszenie w garnizonie dla doniesienia niektorych popełnionych zdrożności. Dnia 7 (25 lutego) kilku zboycow zapłaconych od nieprzyjaciół wolności wzbudzić rozruch usiłowali, ale natychmiast posterunki woyska Francuzkiego zamiary ich wniwecz obróciły; 22 z tych zboycow schwytanych na placu ludu nazwanym, dnia 27 z ranarozstrzelano. Lud Rzymski ma dosyć dzielności, będzie umiał zachować wolność swoją. Zlechętni nadaremnie usiłują iuż przez fałszywe wiadomości, iuż przez wszelki inny sposób poruszyć umysły, armia Francuzka będzie zawsze godną siebie samej, a iey naczelnicy będą umieli wstrzymać i poskromić zdrożności. W główney kwartale Medyolanie 15 ventose (5 marca.)“

Dyrektoryat Paryzki pisał dnia 8 Wentos (26 lutego) do jenerała Berthier list następujący.

“Wyprawa, którą uskuteczniłeś z tylu pomyślności, obywatelu jenerale, mieści w sobie podchlebną dla ciebie nad-

grodę. Jmień oswobodziciela Kapitolium nie może być obojętnym dla Francuza. Do tej nadgrody, na którą sobie sprawie dliwie zasłużyłeś przez mądrość ziąką wykonałeś szczegóły tego przedsięwzięcia, dyrektoryat przydaie dowód prywatnego swojego ukontentowania.

Podpisano Merlin przydujący.

Nasza rada wielka wydała wyrok znoszący wszystkie opactwa; dobra ich pod zarządzenie dyrektoryatu oddano; o sobom które ie posiadały passya nie przenosząca 1000 liw. wyznaczona będzie. Jest także w projekcie zaiesienie wszystkich kapituł, kollegiat, zgromadzeń duchownych &c. w całym kraju rzeczypospolitey Cysalpińskiej.

Z Raształt d. 17. Marca.

Dzisiaj (na 34 Sefsyi Deputacyi Rzeszy) czytano niżej tu położone noty pełnomocnego ministra Cesarskiego, które przy podaniu ostatnią razą zamienionych pism, dołączone były. Czytano także nową notę ministrów Francuzkich i postanowiono naradzić się nad iey treścią dnia 19 a tym czasem udzielić iey seymowi i prywatnym ministrom państw Rzeszy. Ponowiono procz tego udać się do pełnomocnego ministra Cesarskiego dla przedsięwzięcia potrzebnych kroków, aby nieprzyjacielskie kroki i blokada fortecy Ehrenbreiste n ustały.

*Nota Pełnomocnego ministra Cesar-
skiego.*

Niżej podpisany nie omieszkał oddać deputacyi Rzeszy noty pełnomocnych ministrów rzeczypospolitey Francuzkiej pod dniem 4 marca (14 ventose) Ma teraz honor udzielić im tu odpowiedzi deputacyi, w przyłączoney kopii zgodney z oryginałem. Przydaiać do tego nowe

zapewnienie wysokiego poważania. W Raształt d. 13 marca 1798.

Hrabia Metternich.

Kommissya J. C. Mei przydana do mianowanej deputacyi od Rzeszy Niemieckiej do zawarcia pokoju, oznaymuie tu Prześwietacy deputacyi, że ta widzieć będzie przez przyłączoną tu notę pełnomocnym ministrom Francuzkim pod dniem 13 t. m. podaną, w jakim sposobie wyrok deputacyi na dniu 11 zapadły wzwyż rzezczonym ministrom udzielony został, a przez przeciwną notę pod dniem 15 marca (25 ventose) podobnie tu przyłączoną, co ciż ministrowie rzeczypospolitey Francuzkiej daley oświadczyli.

Hrabia Metternich.

Z Bruxelli d. 10. Marca.

Donoszą z Dunkierki, że tam minister marynarki Pleville w towarzystwie znaczney liczby officyerów marynarki, indzynierów i jenerałów jest oczekiwany, dla zobaczenia i przyspieszenia w porcie tym robot. Od czasu Ludwika XIV. nigdy takiej usilności w robotach nie widziano w Dunkierce; dzień i noc pracują tam w arsenatach. W nosić można, że gotowana wyprawa do Anglii szczeguldiey przeciw Dover i brzegowi okolicznemu wymierzona będzie.— W departamentach Lys, Skaldy, większey i mnieyszey Nethy i Dylu Trybunały handlowe niebawnie postanowione być mają.

Z Neapolu d. 7. Marca.

Gdy tu jenerał Belard z depeszami od kommanderującego Francuzkiego jenerała Berthier do margrabiego de Gallo przybył, miał ten minister z wspomnionym jenerałem długą konferencyą; ale nie wiadomo co oney przedmiotem było.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachodniej Galicyi oznajmują niniejszym Edyktem PP. Xaweremu i Janowi Bratowskiemu braciom: że JP. Magdalena z Bratowskich Paprocka (przez męża swego) jako i Panów dorosłe Anna i Helena Bratowskie u sądów tutejszych o spisanie inwentarza i oszacowanie cyncowskich dóbr Rakoszyń (a to z przyczyny wyznaczenia im powodów należącego się posagu i wypłacenia tegoż z prowizjami) notę przeciw nim podały, i o pomoc sądową ile sprawiedliwość wymaga dopraszały się.

Gdy zaś sądy te, niemając wiadomości gdzie oni zostają, lub czy wcale w C. K. Państwach znajdują się onym braciom Bratowskiemu patrona tutejszego Pana Wolickiego z ich szkodą i kosztem kuratorem wyznaczyły, z którym ten Proceśs podług przepisu ordynacyi sądowej przedsięwzięty i ukończony będzie; przeto oni edyktem niniejszym tym końcem upominają się, ażeby dnia 14 maja 1798 sami się stawili, albo jeżeli iakie mają prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześniej przestali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tutejszym wymienili, i podług przepisu tych środków prawa używali, które do poparcia swej sprawy nayskuteczniejszymi być sądzą, gdyż w przeciwnym przypadku, wszelką niepomyślność z zwłoki i zaniedbania wyniknąć mogącą, sami sobie przypisać winni będą. Tak stanowią C. K. Prawa.

Auersperg.

Piekarski.

de Kronenfeld.

Z sądy C. K. sądów szlacheckich Krakowskich zachodniej Galicyi.

Elsner.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachodniej Galicyi oznajmują niniejszym edyktem JPani Eleonorze z Moszyńskich i Pu. Janowi Nepom. małżonkom Kaźnickim: że JPani Konstancya z Kulińskich Trembecka swoim i rodzonej siostry swej Zofii Bogusławskiej imieniem, u tychże sądów względem zapłacenia 6038 f. p. z prowizją przeciw nim Kaźnickim, notę podała, i o pomoc sądową ile sprawiedliwość wymaga dopraszała się: Gdy zaś sądy te, niemając wiadomości gdzieby oskarżeni zostawali, lub czy wcale w państwach C. K. Krolewskich dziedzicznych znajdują się, Jm małżonkom Kaźnickim, tutejszego patrona Walentego Ostawskiego z ich szkodą i ich kosztem, kuratorem postanowiły, z którym ten proceśs podług ordynacyi sądowej rozpoczęty i ukończony będzie: przeto oni edyktem niniejszym tym końcem się upominają, ażeby w czasie przyzwoitym, to jest: w przeciągu dziewięćdziesiąt dni sami się stawili, albo jeżeli iakie mają prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześniej przestali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tutejszym wymienili, i podług przepisu tych środków prawa używali, które do poparcia swej sprawy nayskuteczniejszymi być sądzą: gdyż w przeciwnym przypadku skutki niepomyślne z zwłoki wyniknąć mogące sobie sami przypisać winni będą. Tak C. K. prawa stanowią.

Pod niebytność J. W. Prezesa

Franciszek Borgiasz Piekarski.

Darowski. m. p.

Olechowski.

Z Rady C. K. sądów szlach: Krakow: zachodniej Galicyi
dnia 5 Marca 1798.

Ascher.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakows: zachod: Galicyi oznajmują edyktem niniejszym Pu. Janowi Bratowskiemu: że Abraham Siodmak żyd na Kazmierzu pod Krako-

wem mieszkający u sądow tych, o sekwestracją dobr Rakoszyzna zaspokoienie summ 428 fl. p. i 120 fl. p. przeciw niemu notę podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości, gdzie obżałowany zostaje, lub czy wcale w C. K. krainach dziedzicznych znajduje się, iemu Pu. Bratowskiemu tutejszego Patrona szlach: Głogowskiego, z jego szkoda i jego kosztem kuratorem wyznaczony, z którym ten proces podług ordynacji sądowej rozpoczęty i załatwiony będzie; przeto on edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby dnia 11 czerwca o godzinie 10 z rana do sprawy ustney sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swego do wody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześniej przestał, albo nakoniec innego sobie patrona obrat, tego sądom tutejszym wymienić, i podług przepisow tych środków prawa używał, które do własney obrony za najsukuteczniejsze osądzi: gdyż w przeciwnym razie skutki niepomysłne z zwłoki wyniknąć mogące sam sobie winien będzie przypisać. Tak stanowią dla C. K. państw dziedzicznych, dane prawa.

Piekarzki.

Darowski.

Olechowski.

Z Rady C. K. sądow szlach: Krakows: zachod:
Galicyi. Dnia 10 Marca 1798.

Ascher.

Od prefektury dóbr kameralnych Złota, Sandomierz i Osiek daie się niniejszym wiadomo, iż ponieważ pod dniem 30 stycznia r. t. na wypisaney licytacji Młynow do tych dóbr należących zaarendowania żaden licytant nie znajdował się, więc przez drugą licytacją dnia 18go maja r. t. do arenty puszczone będą:

to jest,		Pretium fisci
Młyn w Połańcu na d. 3 kamienie zło. ryń.	800	
detto w Więzownicy na d. 2 kam:	100	
drugi tam na d. 1 detto	50	
trzeci detto na d. 1 detto	50	
detto w Czairowie na d. 2 detto	100	
detto w Samborcu na d. 2 detto	50	
Wietrzny młyn w Stodołach	50	

Ci, którzy sobie życzą młyny te zaarendować (do której licytacji jednakowoż żydy przypuszczeni nie będą) na zwyż wyrażony dzień pod tą kondycją do tutejszej kancelaryi zapraszają się, ażeby każdy dziesiątą częścią od wypadającego pretio fisci takwadum opatrzony był, bez której żaden do licytacji puszczony nie będzie. Dalsze kondycje zaś będzie można każdego czasu w kancelaryi tutejszej wywieźć się.

W Złoty dnia 15go marca 1798

Ad Joannem Sptawski.

Cum ille in præscripto sibi ex politis & judicialibus scientiis examine questionibus exactissime satisfecerit, illiusq; explicatio de sustentatione vtae sufficiens adinventata sit, igitur ei huc decretum pro agente aulico Galiciensi extrahitur, cum hoc annexo ut se ad iuramentum in proxima consilii sessione præstandum insinuet, ac tandem sibi oblatis negotiis ex officio fungatur.

Wojna.

Per Sacram C. Reg: Maj: ex cancell: aulica Galiciensi.

Vienne 20. Martii 1798.

Kud: Ritter von Lyro.

Podaie się do wiadomości, iż dobra masy Piotra Ozarowskiego Jurkow z attynencyami Strzałkow z attynencyami i Brzoza z attynencyami będą przez publiczną licytacją puszczone w arendę rocznym kontraktem na dniu 20 czerwca roku terażniejszego w kancelaryi fori nobilium w Krakowie.